

Informacija o situaciji u Avganistanu i aktivnostima u cilju razmatranja prijema izbjeglica

U periodu između 2001. i 2021. godine, NATO je nakon terorističkih napada na Sjedinjene Američke Države bio angažovan u Avganistanu. Angažman je bio trostruk – vojni, politički i finansijski, a za cilj je imao pružanje podrške dugoročnoj stabilnosti i sigurnosti Avganistana. Crna Gora je više od deceniju, zajedno sa svojim međunarodnim partnerima, pružala podršku Avganistanu, radi ostvarivanja pomenutog cilja.

U svojim naporima da doprinese međunarodnoj bezbjednosti, Crna Gora je u periodu 2010-2014. bila dio borbene ISAF misije, u okviru koje je pružena podrška Vladi Avganistana na uspostavljanju sigurnosti širom države. ISAF misiju je 2015. godine zamijenila misija za izgradnju kapaciteta „Odlučna podrška,“ kojoj je Crna Gora doprinijela sa 12 kontigenata pripadnika Vojske Crne Gore. Angažman crnogorskih vojnika je okončan u septembru 2020. godine. Osim vojne i praktične podrške, Crna Gora je, naprije kao odgovoran partner, a potom i kao članica Alijanse, doprinosila i održivosti nacionalnih snaga i institucija bezbjednosti Avganistana kroz finansiranje Povjerilačkog fonda za Nacionalnu vojsku Avganistana (ANATF). U domenu političke podrške, Crna Gora je podržavala napore da se u Avganistanu pronađe održivo mirovno rješenje.

Nakon odluke o povlačenju stranih trupa iz Avganistana, situacija u državi je postala ozbiljna i nepredvidiva. Crna Gora se pridružila pozivima međunarodne zajednice da se omogući evakuacija i slobodan izlazak iz države za sve savezničke i partnerske snage i državljane, kao i za sve Avganistance koji to žele.

Narod Avganistana zaslužuje da živi dostojanstveno, u sigurnom i bezbjednom okruženju, i da uživa u značajnim političkim, ekonomskim i društvenim rezultatima koji su ostvareni tokom prethodnih 20 godina. Vlast u Avganistanu mora poštovati obaveze koje proističu iz međunarodnog prava, uključujući i ljudska i humanitarna prava. Naglasak je na poštovanju prava i sloboda svih, a naročito žena, djece i manjina, te na pružanju osnovnih usluga i osiguranju da Avganistan nikada više ne postane utočište teroristima.

Ministar vanjskih poslova Crne Gore Đorđe Radulović učestvovao je na Ministarskom sastanku na visokom nivou o humanitarnoj situaciji u Avganistanu, održanom u Ženevi 13. septembra ove godine. Tom prilikom, iskazao je solidarnost narodu Avganistana, ukazavši na akutne humanitarne potrebe i cilj koji podrazumijeva mobilisanje podrške za konsolidovani Brzi humanitarni apel i Plan za humanitarni odgovor. Naglasio je da je Crna Gora zemlja koja brine o dobrobiti ljudi širom svijeta i nedvosmisleno predana napretku u postizanju zajedničkog cilja - stabilnog i sigurnog Avganistana. Ujedno, najavio je finansijsku podršku Crne Gore u cilju ublažavanja aktuelne humanitarne krize.

Crna Gora je posvećena aktivnom učešću u globalnim odgovorima na humanitarnom planu, potvrđujući da je kredibilan i pouzdan partner međunarodnoj zajednici.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo vanjskih poslova predlaže formiranje Međuresorske radne grupe radi razmatranja mogućnosti za odgovor na humanitarnu krizu i eventualnih kapaciteta za prijem ograničenog broja izbjeglica, shodno praksi ostalih članica NATO koje su bile angažovane u Avganistanu.